

ІНСТИТУТ АРХІТЕКТУРИ, БУДІВНИЦТВА І ТУРИЗМУ

Інститут архітектури, будівництва і туризму є структурним підрозділом Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.

Його історія починається в квітні 2004 р., коли, згідно з наказом МОН України, було створено спільний факультет архітектури туристичних комплексів ІФНТУНГ та Кримської академії природоохоронного і курортного будівництва. Того ж року здійснено перший набір студентів напряму підготовки «Архітектура». Виконувачем обов'язків декана призначено Я. В. Васишина. Викладачі були зараховані до штату кафедри інженерної та комп'ютерної графіки. Три перших набори здійснювалися на основі ліцензії Кримської академії природоохоронного і курортного будівництва. У подальшому ІФНТУНГ ліцензував напрям підготовки «Архітектура» в обсязі 25 осіб, а з 2013 р. — 50 осіб.

Інститут архітектури, будівництва і туризму (ІАБіТ) створений згідно з наказом ректора ІФНТУНГ у січні 2015 р. шляхом реорганізації факультету архітектури туристичних комплексів (ФАТК). Потреба в підготовці фахівців зазначених напрямів виникла у зв'язку із швидким темпом розвитку в області та регіоні пріоритетної рекреаційно-туристичної галузі, яка покликана зберегти структуру і стабільність природних

екосистем з отриманням максимальних економічних вигод.

Кафедру архітектурного проектування було створено в 2006 р. у результаті відокремлення з кафедри інженерної та комп'ютерної графіки і надано статусу профільної з напряму підготовки «Архітектура». У 2007–2008 н. р. на кафедрі працювало десять штатних викладачів та 11 сумісників.

У 2007 р. студенти напряму підготовки «Туризм» та спеціальності «Туризмознавство» переведені з інженерно-екологічного факультету до ФАТК, у структурі якого з'явилася кафедра туризму.

У 2009 р. на базі кафедри архітектурного проектування створено кафедру основ архітектури. Завідувачем першої кафедри став д-р арх., проф. В. Ю. Дурманов, а другої — канд. техн. наук, доц. Я. В. Васишин. Упродовж 2012–2015 рр. кафедру архітектурного проектування очолювала канд. арх., проф. Г. М. Юрчишин, а з вересня 2015 р. — канд. арх., доц. З. В. Лукомська.

Кафедра будівельної механіки заснована у 2012 р. як випускова з напряму підготовки «Будівництво». Наступного року розпочато підготовку бакалаврів цього напряму із подальшим навчанням за ОКР «спеціаліст» за спеціальністю «Промислове та цивільне будівництво».

Із 2016 р. здійснюється підготовка магістрів за спеціальністю «Туризмознавство» і бакалаврів за напрямом підготовки «Туризм» денної та заочної форм навчання.

Підготовка фахівців спеціальності «Туризм» здійснюється для підприємств Міністерства інфраструктури України, Державного агентства України з туризму і курортів, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерства екології та природних ресурсів України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства аграрної політики та продовольства України, а також установ та організацій різних форм власності, які працюють у сфері туристичного обслуговування.

Зростає кількість організацій сфери обслуговування, зокрема підприємств туристичної індустрії, що потребують середнього та вищого рівнів управління, а, отже, і фахівців, здатних виконувати складні спеціалізовані завдання та вирішувати практичні проблеми процесів туристичного обслуговування.

Колектив дирекції інституту. Зліва направо: секр. В. М. Цюк, дир., доц. Я. В. Васишин, дисп. І. О. Габлей

У 1972 р. Ярослав Васильович закінчив механічний факультет Івано-Франківського інституту нафти і газу за спеціальністю «Технологія машинобудування, металорізальні верстати та інструменти», і почав працювати в студентському проектно-конструкторському бюро.

У 1978 р. був зарахований асистентом кафедри нарисної геометрії та інженерної графіки Івано-Франківського інституту нафти і газу. Упродовж 1981–1984 рр. навчався в аспірантурі Київського інженерно-будівельного інституту.

У січні 1985 р. Ярослав Васильович здобув науковий ступінь кандидата технічних наук, захистивши дисертацію за спеціальністю «Нарисна геометрія та інженерна графіка».

**ВАСИЛИШИН
Ярослав Васильович**

*Директор інституту,
кандидат технічних наук,
професор*

Після закінчення аспірантури Я. В. Васишин працював асистентом, а з 1989 р. — доцентом кафедри інженерної та комп'ютерної графіки Івано-Франківського інституту нафти і газу.

З 1994 до 2004 р. обіймав посаду декана факультету довузівської підготовки, а з 2004 р. — декана факультету архітектури туристичних комплексів та завідувача кафедри архітектурного проектування. У 2009–2014 рр. керував кафедрою основ архітектури. Із 2015 р. виконує обов'язки директора Інституту архітектури, будівництва і туризму.

Ярослав Васильович — автор п'яти авторських свідоцтв, 86 наукових та науково-методичних праць. Член Співки дизайнерів України (з 1999 р.).

Випускники спеціальності «Будівництво та цивільна інженерія» необхідні на всіх етапах будівництва. Здобувши освіту за кваліфікацією будівельника, фахівці зможуть, враховуючи свої здібності й задатки, застосувати набуті знання в різних сферах державного і приватного будівельного виробництва. Випускники спеціальності отримують фундаментальну підготовку в сфері будівництва, зокрема проектування, будівництва та експлуатації промислових і цивільних (житлових, адміністративних, торговельних будинків, вокзалів, шкіл) будівель і споруд.

Окрім основної будівельної підготовки студентів, проводиться спеціальна у галузі здійснення перебудови, реконструкції, модернізації та розширення існуючих будівель та споруд, перебудови поверхів у будинках, модернізації та перевлаштування

інтер'єрів у них, а також із питань будівництва нових об'єктів у сформованому архітектурному довіллі.

Випускники спеціальності «Архітектура та містобудування» займаються проектуванням туристичних, рекреаційних та ландшафтно-архітектурних комплексів, їх плануванням і реконструкцією, впорядкуванням та благоустроєм територій і архітектурних об'єктів, а також міським та ландшафтним дизайном.

Студенти проходять практику в туристичних агенціях і компаніях, державних та приватних архітектурних організаціях, проектних бюро м. Івано-Франківська та області.

Нині до складу інституту входять п'ять кафедр: архітектурного проектування (завідувач — канд. арх., доц. З. В. Лукомська), основ архітектури (канд. мист.,

*Сходження українських і польських студентів на Говерлу,
липень 2016 р.*

*Польсько-українська інвентаризаційна практика,
сmt Ворохта, липень 2016 р.*

доц. О. Р. Новицька), туризму (д-р техн. наук, проф. Л. М. Архипова), інженерної та комп'ютерної графіки (д-р техн. наук, проф., лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки Л. Є. Шкіца), будівельної механіки (д-р техн. наук, проф. В. І. Артим).

Теоретичну і практичну підготовку студентів у процесі навчання забезпечує сформований висококваліфікований професорсько-викладацький колектив. До послуг студентів інституту — три сучасні комп'ютерні класи, що мають вихід у мережу Інтернет.

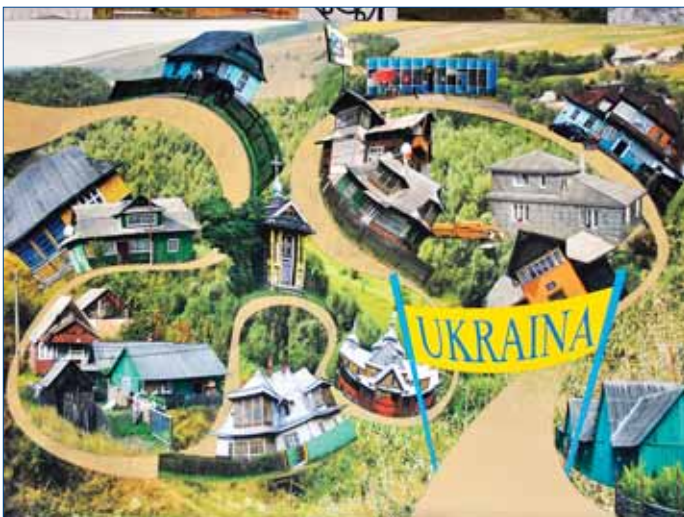
Інститут уклав угоди із Краківським та Люблінським університетами, у межах яких здійснюється обмін науковими досягненнями та досвідом організації навчально-виховного процесу. Завдяки цій міжнародній співпраці з 2010 р. реалізується науково-дослідний проект «Курортно-рекреаційна спадщина Карпатського регіону в архітектурній освіті».

Проект є багатокомпонентним і складається з кількох основних блоків: науково-дослідного, методичного, проектного, культурно-пізнавального.

Метою проекту є заохочення студентів до наукових досліджень і формування у них громадянської позиції щодо необхідності збереження історико-культурної спадщини не тільки регіону, але й усієї України.

Основними етапами реалізації проекту є:

1. Обмін досвідом у наукових дослідженнях та методах архітектурної інвентаризації історичної курортно-рекреаційної архітектури Івано-Франківщини.
2. Вивчення європейського досвіду наукової реставрації об'єктів історичної курортно-рекреаційної архітектури; пошуки першоджерел в архівах Івано-Франківська, Кракова та інших міст.
3. Організація і проведення щорічної спільної архітектурної інвентаризації історичної курортно-рекреаційної архітектури регіону Українських Карпат та підсумкових студентських конференцій. Матеріали проведених інвентаризаційних робіт були представлені на наукових студентських конференціях в Івано-Франківську та Кракові.

Українсько-польський проект «Незвідана Ворохта», 2016 р.

4. Презентація виконаних робіт на міжнародних виставках у Івано-Франківську, Кракові та Вроцлаві.

5. Інвентаризовані споруди колишніх відпочинкових вілл та пансіонатів стали предметом дипломного та курсового проектування.

6. Важливим завданням проекту є сприяння участі українських і польських студентів у архітектурному проектуванні в групах (workshop), які організуються європейськими громадськими ініціативами, і спрямовані на вирішення архітектурними засобами таких актуальних проблем, як збереження історико-культурної спадщини, вирішення екологічних проблем тощо.

Із 2010 р. ФАТК бере активну участь в оглядах-конкурсах студентських дипломних робіт у Львові, Дніпропетровську, Харкові, Одесі та Києві.

З метою підвищення наукового рівня теоретичних досліджень і практичної цінності розробок, в інституті регулярно проводяться науково-практичні конференції, на яких із доповідями виступають провідні науковці, дисертанти, а також студенти, які є активними учасниками наукових гуртків при кафедрах університету.

Професори та доценти кафедр неодноразово очолювали державні екзаменаційні комісії в інших навчальних закладах України, опонували на захисті дисертаційних робіт, рецензували дисертації та автореферати.

В Інституті архітектури, будівництва і туризму налагоджено роботу студентського самоврядування, мета якого — сприяння гармонійному розвитку особистості, формування у студентів лідерських навичок, заохочення сумлінному виконанню студентами своїх обов'язків із одночасним захистом їхніх законних прав та інтересів.

Для студентів упродовж року організуються подорожі історичними місцями країни. Також вони мають можливість протягом III–IV курсів на контрактних умовах, паралельно з основним навчальним процесом, навчатися на кафедрі військової підготовки ІФНТУНГ, вступ на яку здійснюється за бажанням студента та за відповідним станом здоров'я, фізичної і психологічної підготовки, а також за рівнем успішності.

Архівест «Станіславівська фортеця», 2015 р.

КАФЕДРА ІНЖЕНЕРНОЇ ТА КОМП'ЮТЕРНОЇ ГРАФІКИ

Шкіца Леся Євстахіївна — завідувач кафедри.

Є випускницею механічного факультету ІФІНГ, магістром французького гірничого інституту, учасником кількох міжнародних проектів і стажувань; має досвід роботи по лінії IAESTE. Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки.

Проф. Л. Є. Шкіца працює над створенням наукової школи з розробки та впровадження наукових та методологічних основ екологічної безпеки гірничопромислових комплексів. Під її керівництвом підготовлено і захищено одну докторську та дві кандидатські дисертації.

**ШКІЦА
Леся Євстахіївна**

*Завідувач кафедри,
доктор
технічних наук,
професор*

Кафедра інженерної та комп'ютерної графіки здійснює підготовку студентів із 20 дисциплін, які спрямовані на формування графічної компетентності майбутнього інженера щодо моделювання і конструювання об'єктів, розвиток умінь використання сучасних інформаційних технологій та різноманітних графічних прикладних програм для студентів 25 спеціальностей. Навчальний процес забезпечують 12 викладачів, з них: один доктор технічних наук, десять кандидатів технічних наук, доцентів.

1 серпня 1963 р. на базі Івано Франківського загальнотехнічного факультету (ЗТФ) Львівського політехнічного інституту створена кафедра нарисної геометрії (наказ № 1 від 1 серпня 1963 р.).

Навчально-виробничі приміщення кафедри знаходилися на вул. Лепкого, 28; працювало дев'ять викладачів: ст. викл. М. М. Чурилін (1963–1964), ст. викл. О. В. Фольта (1963–2000), асист. А. Є. Пахомова (1963–1972), асист. Р. І. Смолинський (1963–1987), асист. Г. І. Семенова (1963–1982), асист. О. П. Дроздовська (1963–1966), асист. М. А. Сліпченко (1963–1969), асист. Р. В. Онисько (1963–1966), асист. Ю. К. Кваша (1963–1965), два лаборанти та один препаративатор. Викладалися дисципліни «Нарисна геометрія» і «Технічне креслення».

У вересні 1963 р. завідувачем кафедри призначено колишнього головного архітектора м. Станіслава О. В. Фольту, який очолював її протягом 33 років. Олександр Володимирович є автором підручників «Основи художнього конструювання», «Нарисна геометрія», виданих для студентів педагогічних і технічних університетів. Доц. О. В. Фольта — автор емблеми ІФНТУНГ, член методичної комісії з нарисної геометрії Мінвузу УРСР, член Співки дизайнерів України і заслужений працівник народної освіти УРСР.

У 1964 р. кафедра нарисної геометрії і графіки (НГІГ) увійшла до складу механічного факультету Івано-Франківського філіалу ЛПІ (наказ № 1421 від 21 грудня 1964 р.).

До колективу кафедри долучилися викладачі: ст. викл. В. В. Іваницький (1964–1986), асист. І. О. Адоньєва (1964–1968), асист. В. В. Бернацек (1964–1971), заст. декана ЗТФ, асист. В. А. Біда

(1965–1971), асист. Р. П. Демиденко (1965–1966), асист. О. П. Ленець (1966–1991), ст. викл. С. М. Грибович (1966–2010), асист. О. М. Фурикевич (1966–1972).

У 1967 р. кафедру було закріплено за загальнотехнічним факультетом Івано-Франківського інституту нафти і газу (наказ від 2 лютого 1967 р. № 26). Кафедра розмістилася в нових приміщеннях ІФІНГ на вул. Карпатській (спочатку — в корпусі № 5, а згодом — в корпусі № 4) і здійснювала викладання «Нарисної геометрії», «Креслення», «Будівельної справи», а згодом — «Основ художнього конструювання».

У складі новоствореного інституту нафти і газу викладацьку діяльність на кафедрі розпочали: асист. В. А. Гуцуляк (1968–1976), асист. В. І. Коробко (1968–1971), ст. викл. М. Є. Стовбенко (1969–2014),

ст. викл. Р. І. Таранова (1970–2011), асист. А. Н. Сліпченко (1971–2006), асист. Т. Б. Шешурак (1971–1973), доц. П. В. Юрковський (1972–1992), доц. І. В. Павлик (з 1972 р.), асист. Є. О. Бишук (1974–1990), доц. Б. В. Мелень (1974–1990), проф. Я. В. Васишин (з 1978 р.), асист. Я. В. Данилюк (1978–2006).

В 1970 р. кафедра нарисної геометрії і графіки закріплена у складі механічного факультету ІФІНГ (наказ від 14 вересня 1970 р. № 515).

Серед викладачів вже були перші доценти: О. В. Фольта, Р. І. Смолинський; перші кандидати наук: Б. В. Мелень, П. В. Юрковський, Я. В. Васишин, Р. І. Таранова.

У 90-х рр. викладацький склад кафедри поповнився молодими вченими із числа випускників інституту нафти і газу, зокрема такими: проф. О. Т. Драганчук (1992–2002), доц. І. П. Тарас (з 1992 р.), проф. Л. Є. Шкіца (з 1992 р.), доц. О. В. Корнута (з 1993 р.), доц. В. В. Врюкало (1994–2001), асист. О. Б. Косміна (1998–1999), доц. О. О. Онищук (з 1997 р.), доц. В. А. Корнута (з 1998 р.).

У 1993 р. на базі кафедри НГІГ створено кафедру автоматизованого проектування у складі новоствореного механіко-технологічного факультету (наказ від 9 вересня 1993 р. № 37), яку очолив доц. П. В. Юрковський. У 1996 р. кафедри були об'єднані, а завідувачем обрано О. Т. Драганчук, яка стала першим доктором технічних наук на кафедрі та проводила наукову роботу з розробки основ автоматизованого проектування нафтогазового обладнання. Оксана Теодорівна активно впроваджувала дисципліну «Комп'ютерна графіка» в навчальний процес для різних спеціальностей, розвивала матеріально-технічну базу кафедри. З 2003 р. проф. О. Т. Драганчук обіймає керівні посади в державних підприємствах нафтогазової галузі, є лауреатом Державної премії України в галузі науки і техніки.

В 1997 р. кафедру нарисної геометрії і графіки перейменовано на кафедру інженерної та комп'ютерної графіки (наказ від 1 вересня 1997 р. № 51). На кафедрі

Колектив кафедри. Зліва направо: перший ряд: доц. І. В. Павлик, доц. О. В. Корнута, асист. Т. О. Пригоровська, інж. О. С. Пономаренко, доц. О. О. Онишук, зав. каф., проф. Л. Є. Шкіца, доц. І. П. Тарас, інж. І. І. Мельник, інж. Л. Л. Корчак, доц. І. О. Бекіш; другий ряд: доц. М. М. Семеген, доц. В. А. Корнута, проф. Я. В. Васишин, доц. В. Я. Васишин, інж. О. В. Пригоровський, пров. інж. О. Б. Борецький

розпочали роботу доц. В. Я. Васишин (з 2000 р.), асист. С. О. Овецький (2000–2001), доц. І. В. Воевідко (2000–2002), асист. І. П. Марцинківська (2002–2005), асист. Т. Ф. Тутко (2002–2009), асист. І. Б. Запужляк (2002–2006 рр.), доц. І. О. Бекіш (з 2002 р.), асист. Т. О. Пригоровська (з 2002 р.).

Із 2003 р. завідувачем кафедри є д-р техн. наук Л. Є. Шкіца, яка активно працює над удосконаленням методів викладання дисциплін кафедри згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу, розробкою відповідної навчально-методичної літератури. Під її керівництвом виконувалася науково-дослідна робота за рахунок гранту Президента України докторам наук для проведення наукових досліджень.

У 2004 р. на базі кафедри в університеті розпочато підготовку спеціалістів напряму «Архітектура», що стало основою для створення в 2006 р. випускової кафедри архітектурного проектування. Розпочали викладацьку роботу фахівці в галузі архітектури, які надалі перейшли на кафедру архітектурного проектування. Також на кафедрі працюють: асист. Г. В. Гарасимів (2005–2012), доц. С. С. Чаплінський (з 2005 р.).

У 2007 р. кафедра інженерної та комп'ютерної графіки переведена на факультет архітектури туристичних комплексів (наказ від 11 жовтня 2007 р. № 95).

Штат кафедри в цей період — 21 одиниця, серед яких один доктор та сім кандидатів технічних наук. Викладачі проводили навчання на всіх факультетах університету з 21 дисципліни для студентів стаціонарної та заочної форм навчання. Професорсько-викладацький склад поповнився новими працівниками: доц. М. М. Семеген (з 2012 р.), асп. Т. М. Яцишин.

19–20 вересня 2013 р. на базі кафедри проведено Всеукраїнський науково-практичний семінар «Графічна освіта у ВНЗ: стан та перспективи», присвячений 50-річчю від дати створення кафедри.

Із 2015 р. кафедра є складовою Інституту архітектури, будівництва і туризму.

Аудиторії кафедри обладнано технічними засобами навчання з урахуванням специфіки викладання графічних дисциплін, серед них: лекційні аудиторії з проекторами та наочним приладдям, три комп'ютерні класи із сучасними ПЕОМ та оргтехнікою для інженерних завдань, що забезпечує можливість готувати молодих спеціалістів відповідно до сучасних інженерно-технічних вимог.

У межах кафедральних держбюджетних тематик професорсько-викладацький колектив кафедри працював над удосконаленням методик викладання графічних дисциплін, впровадженням технологій комп'ютерної графіки в навчальний процес, сучасних методів та засобів проектування у виробничій та управлінській діяльності. Проводиться робота з розвитку наукових основ моделювання техніко-технологічного забезпечення процесу буріння свердловин.

Наукові публікації та дисертаційні дослідження також охоплюють проблеми автоматизованої конструкторської підготовки виробництва, геометричне моделювання елементів породоруйнівного інструменту, дослідження напруженого стану бурильних труб та прогнозування їх довговічності, забезпечення рівня екологічної безпеки нафтогазових комплексів.

Працівники кафедри мають активну життєву позицію, особливо щодо проблем у державі. Так, завідувач лабораторій кафедри В. В. Буй понад рік був учасником бойових дій в зоні АТО.

КАФЕДРА АРХІТЕКТУРНОГО ПРОЕКТУВАННЯ

Лукомська Зоряна Володимирівна — завідувач кафедри.

Народилася у м. Івано-Франківську. В 2002 р. з відзнакою закінчила НУ «Львівська політехніка» та здобула кваліфікацію магістра архітектури. Будучи аспірантом Львівської політехніки, у 2006 р. почала працювати асистентом кафедри архітектурного проектування (АП) ІФНТУНГ. Після захисту дисертації у 2007 р. на тему «Розвиток розпланувально-композиційної структури середмістя Івано-Франківська у XVII–XX ст.», продовжила викладацьку діяльність на кафедрі АП.

Автор понад 30 науково-методичних публікацій, які присвячені тематиці дослідження, охорони та збереження архітектурно-містобудівної спадщини Західної України. У своїх наукових дослідженнях опирається на європейський досвід та інноваційні архітектурно-наукові підходи.

Студентські курсові та дипломні проекти, виконані під керівництвом З. В. Лукомської, вирізняються актуальними темами, сучасними поглядами щодо розвитку цінного середовища історичних міст України. Вона є розробником авторського лекційного курсу «Історико-архітектурний розвиток м. Івано-Франківська», який є корисним і необхідним для студентів-архітекторів, оскільки більшість навчальних проектних завдань пов'язана із середовищем м. Івано-Франківська.

Кафедра архітектурного проектування Інституту Архітектури, будівництва і туризму була створена у 2006 р. з метою підготовки фахівців за напрямом «Архітектура».

Кафедра є однією з наймолодших в університеті, але її розвиток відбувається стрімко. За останнє десятиріччя було підготовлено понад 200 бакалаврів та 125 спеціалістів, які зарекомендували себе кваліфікованими спеціалістами в управлінських архітектурних установах, науково-проектних інститутах, проектних організаціях України та Європи.

Упродовж 2006–2015 рр. кафедру очолювали: канд. техн. наук, проф. Я. В. Васишин, д-р арх., проф. В. Ю. Дурманов, канд. арх., проф. Г. М. Юрчишин. Із 2015 р. кафедрою завідує канд. арх., доц. З. В. Лукомська.

Більшість викладачів кафедри є випускниками Львівської політехніки та Національної академії образотворчого мистецтва, архітектурні школи яких мають усталені традиції, що вплинуло на високий рівень викладання навчальних дисциплін.

До складу кафедри входять учені та архітектори, які мають вагомий науковий і творчий доробок, та є відомими особистостями у наукових та архітектурних колах України. Серед них:

– О. Н. Козак — автор визначних архітектурно-урбаністичних проектів міста та області, голова

**ЛУКОМСЬКА
Зоряна
Володимирівна**

*Завідувач кафедри,
кандидат архітектури,
доцент*

авторського колективу реалізованого проекту реконструкції історичного центру м. Івано-Франківська. Серед реалізованих проектів архітектора — десятки лікувальних, громадських, дитячих, відпочинкових, сакральних та меморіальних комплексів на території Івано-Франківської області. Зокрема, меморіальний комплекс «Дем'янів Лаз», Музей визвольної боротьби ім. С. Бандери у с. Старий Угринів, стадіон «Рух» у м. Івано-Франківську тощо. Окрім вагомих проектних робіт, у доробку О. Н. Козака є неоціненна мистецька живописна спадщина, в якій відображено архітектуру, ландшафти та пейзажі України і сусідніх держав. За творчі архітектурні та художні проекти він неодноразово нагороджувався преміями, грамотами міської і обласної державних адміністрацій м. Івано-Франківська та області;

– Л. К. Поліщук — кандидат архітектури, доцент. Займається дослідженнями історичної архітектури м. Івано-Франківська та області, залучає студентів до науково-дослідної роботи, пов'язаної з дослідженням архітектурно-містобудівної спадщини регіону та пошуками шляхів її збереження. Л. К. Поліщук упродовж всього періоду викладання на кафедрі представляє свої наукові досягнення на міжнародних конференціях, конгресах, проходила стажування у Відділі архітектури Краківської політехніки. Є ініціатором та співорганізатором міжнародної співпраці з Інститутом історії архітектури та охорони пам'яток Краківської політехніки імені Тадеуша Костюшки та Відділом архітектури Вроцлавської політехніки, результатом якої стали спільні студентські проектно-навчальні практики, воркшопи, виставки, конференції

Екскурсія українських і польських студентів-архітекторів середмістям Кракова

Колектив кафедри. Зліва направо: викл. У. Б. Полутренко, викл. К. Т. Голубчак, зав. каф., доц. З. В. Лукомська, ст. викл. Т. В. Скрипін, зав. лабораторій В. В. Татарин, доц. Л. К. Поліщук, ст. викл. О. Н. Козак, інж. І. В. Родчин

та дипломні проекти. Опублікувала близько 50 наукових праць, входить до складу авторів колективних монографій, зокрема таких: «Architecture confrontation with the past, Monograph of Faculty of Architecture of Wroclaw university of Technology», «The Past for the Present» of Faculty of Architecture of Cracow university of Technology»;

- Т. В. Скрипін — старший викладач. Активно використовує інноваційно-експериментальні методи викладання навчальних дисциплін. Автор навчальних посібників «Еволюція житла», «Рекреаційні споруди та комплекси. Принципи та методи архітектурно-планувальної організації», багатьох науково-методичних публікацій. Також є автором численних архітектурних проектів житлової та громадської забудови м. Івано-Франківська та області.
- В. Г. Гайдар — викладач, автор понад 100 архітектурно-урбаністичних проектів, виконаних для м. Івано-Франківська та області.

Навчальна екскурсія замками Західної України

Найцікавішими серед них є реалізовані проекти: реконструкція скверу на вул. Вірменській та пішохідної частини вул. Шевченка, сакральні комплекси у м. Івано-Франківську; забудова житлових кварталів у районах вул. П. Орлика, вул. Курінного Чорноти, у мікрорайоні «Каскад» у м. Івано-Франківську; готельні комплекси у м. Яремче, с. Поляниці, с. Яблуниці тощо. Також В. Г. Гайдар є співавтором декількох об'єктів монументального мистецтва, зокрема: пам'ятника Андрею Шептицькому, пам'ят-

ного знака першій українській церкві на території середмістя колишнього Станіслава, погруддя Івану Пулюю на території ІФНТУНГ, одного із варіантів пам'ятника Руській Трійці. Упродовж 2012–2015 рр. обіймав посаду головного архітектора Івано-Франківська та координував розробленням історико-архітектурного опорного плану та генерального плану міста. Лауреат архітектурних конкурсів, нагороджений грамотами Національної спілки архітекторів України, адміністрації м. Івано-Франківська, релігійних організацій;

І. П. Смадич, У. Б. Полутренко, К. Т. Голубчак — викладачі, випускники Інституту архітектури, будівництва та туризму. Займаються науковою роботою, спрямованою на підготовку кандидатських дисертацій. Мають науково-методичні публікації в українських та закордонних архітектурних виданнях.

За сумісництвом на кафедрі викладають:

- Г. М. Юрчишин — кандидат архітектури, професор, заслужений архітектор України.
- М. М. Капак — голова Івано-Франківської обласної організації Національної спілки архітекторів України. Лауреат Державної премії України в галузі архітектури (1992), премій імені І. Вагилевича (1998) та імені І. Моргилевського (2002). М. М. Капак працював на посаді заступника головного архітектора Івано-Франківської області. Автор і співавтор проектів шкіл і дошкільних закладів, будинків культури, реставрації пам'яток архітектури в селах Івано-Франківської області.

Більшість викладачів кафедри є членами Національної спілки архітекторів України.

Завдяки вмiлому поєднанню архітектурного досвіду та педагогічних здібностей викладачів кафедра архітектурного проектування щорічно бере участь у всеукраїнських конкурсах-оглядах проектів випускників ВНЗ за спеціальностями «Архітектура»

і «Дизайн», та отримує нагороди. Тематика дипломного проектування орієнтована на вирішення актуальних проблем архітектурного розвитку м. Івано-Франківська і збереження його унікальної архітектурно-містобудівної спадщини. На високому професійному рівні виконуються дипломні архітектурні проекти на замовлення обласної та районних адміністрацій Івано-Франківської області.

Результативною є робота кафедри із дослідження цінної історичної архітектури на території міст і сіл Карпатського регіону та Опілля. Під час навчальних практик за останні кілька років було обстежено та інвентаризовано понад 50 цінних історичних об'єктів, які знаходяться під загрозою знищення.

Із 2009 р. налагоджена тісна співпраця кафедри з Інститутом архітектури Краківської політехніки та Вроцлавської політехніки, що дає можливість регулярно студентам та викладачам обмінюватися науково-проектним досвідом, брати участь у спільних творчих проектах, навчальних екскурсіях. Викладачі кафедри мають змогу проходити стажування у цих навчальних закладах та регулярно залучаються до участі в міжнародних конференціях та конгресах.

Роботи студентів з архітектурної композиції

Щорічно в галереях м. Івано-Франківська та в ІФНТУНГ проводяться виставки творчих проектних робіт студентів. Також було проведено низку міжнародних виставок за результатами спільної інвентаризаційної практики Інституту архітектури Краківської Політехніки, Вроцлавської Політехніки та ІФНТУНГ.

З ініціативи викладачів кафедри для студентів щороку організовуються навчальні екскурсії Україною та Європою. Так, вони вже побували у багатьох історичних містах, селах Західної України, Польщі.

КАФЕДРА БУДІВЕЛЬНОЇ МЕХАНІКИ

Артим Володимир Іванович — завідувач кафедри.

Народився в 1967 р. у с. Побережжя Тисменицького району Івано-Франківської області. В 1991 р. з відзнакою закінчив Івано-Франківський інститут нафти і газу за спеціальністю «Технологія машинобудування, металорізальні верстати та інструменти». У 1992–1995 рр. навчався у стаціонарній аспірантурі. У 1996–2001 рр. працював на посаді асистента кафедри технології машинобудування ІФНТУНГ. У 2000 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Підвищення працездатності шарошкових доліт, оснащених вставними композиційними зубками» за спеціальністю 05.05.12 «Машини нафтової і газової промисловості». У 2001–2004 рр. працював на посаді доцента кафедри комп'ютеризованого машинобудівного виробництва ІФНТУНГ. У 2004–2007 рр. навчався у стаціонарній докторантурі. У 2008–2010 рр. працював на посаді доцента кафедри комп'ютеризованого машинобудівного виробництва ІФНТУНГ. У 2010 р. захистив докторську дисертацію на тему «Підвищення експлуатаційної надійності трубних і штангових колон для буріння та видобування нафти та газу» за спеціальністю 05.05.12 «Машини нафтової і газової промисловості».

В.І. Артим — фахівець з оцінки міцності та надійності машин і конструкцій. До сфери його наукових інтересів належать: втомна довговічність в умовах випадкового

**АРТИМ
Володимир Іванович**

*Завідувач кафедри,
доктор технічних наук,
професор*

навантаження; оцінка впливу корозійного чинника та асиметрії циклу напружень на втомну довговічність; оцінка міцності складних металевих конструкцій за допомогою МСЕ; залишковий ресурс деталей машин та елементів конструкцій. Автор понад 80 наукових праць, зокрема восьми винаходів, на які отримав охоронні документи.

Кафедру будівельної механіки створено в 2012 р. для підготовки бакалаврів та магістрів зі спеціальності «Будівництво і цивільна інженерія». Починаючи з 2013 р., кафедра функціонує в структурі Інституту архітектури, будівництва і туризму. Нині ліцензований обсяг підготовки студентів становить 50 осіб.

До викладацького складу кафедри входять 11 працівників, серед яких: два доктори технічних наук, один доктор фізико-математичних наук, один кандидат фізико-математичних наук і п'ять кандидатів технічних наук.

На кафедрі успішно діє аспірантура за спеціальностями: «Механіка деформівного твердого тіла», «Машини нафтової та газової промисловості», «Трубопровідний транспорт, нафтогазосховища».

Серед основних наукових інтересів викладачів кафедри: напружено-деформований стан збірно-монолітних перекриттів; оцінка залишкового ресурсу та потенційного ризику руйнування лінійних ділянок реальних

Колектив кафедри. Зліва направо: перший ряд: асист. І. І. Яциняк, інж. О. Б. Червак, дир. інституту Я. В. Василюшин, зав. каф., проф. В. І. Артим, доц. Ю. М. Никифорчин, доц. О. М. Лев; другий ряд: доц. А. В. Андрусак, асист. М. О. Довганич, доц. І. І. Палійчук, проф. Р. С. Грабовський, доц. А. С. Величкович, зав. лабораторій І. С. Шибунчак

дефектних нафтогазопроводів; дослідження поведінки тріщин в пластинах та оболонках з гнучким покриттям; теорія та конструювання оболонкових демпферів із сухим тертям; дослідження напружено деформованого стану бурильної колони та обсадних труб і їх муфтових з'єднань, розробка і розрахунок засобів віброзахисту бурильної колони; підвищення зносостійкості деталей нафтогазового обладнання.

Працівники кафедри беруть активну участь у науковому житті країни, публікують наукові статті, монографії, часто долучаються до роботи наукових конференцій, підтримують контакти з ученими України та зарубіжжя.

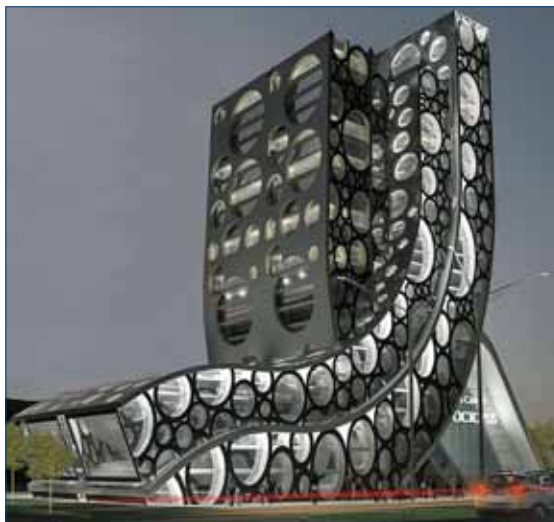
Приміщення кафедри будівельної механіки добре обладнані. У розпорядженні кафедри — чотири навчальні лабораторії та навчально-наукова лабораторія механіки руйнування матеріалів і міцності елементів конструкцій в експлуатаційних середовищах. Кафедра тісно співпрацює з Івано-Франківською філією Інституту прикладних проблем механіки і математики імені Я. С. Підстригача НАН України. На базі ПАТ «Івано-Франківськцемент» організовано філію кафедри під назвою «Будівельні матеріали та конструкції».

Для студентів різних спеціальностей університету науково-педагогічний персонал кафедри викладає фундаментальну дисципліну «Опір матеріалів». Студенти-будівельники

вивчають на кафедрі низку фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін, зокрема: «Будівельне матеріалознавство», «Будівельна механіка», «Залізобетонні і кам'яні конструкції», «Металеві конструкції», «Конструкції з дерева і пластмас», «Основи і фундаменти», «Технологія будівельного виробництва», «Реконструкція будівель і споруд».

На базі компанії «KALAHOUSE LTD» організовано філію кафедри будівельної механіки «Енергозберігаючі системи з дерев'яних композитних конструкцій підвищеної міцності». Це дає можливість підбирати тематику курсових і дипломних проектів за профілем підприємства для розв'язання конкретних задач, які пов'язані з проблемами проектування, спорудження і експлуатації енергозберігаючих екобудинків.

Випускники кафедри будівельної механіки можуть реалізувати себе у проектній, проектно-пошуковій, організаційно-управлінській, науково-дослідній сферах, виконуючи функції проєктанта, науковця чи управлінця в архітектурно-містобудівельних управліннях. Окрім основної будівельної підготовки, студенти отримують необхідні знання в галузі здійснення перебудови, реконструкції, модернізації та розширення існуючих будівель та споруд, будівництва нових об'єктів у вже сформованому архітектурному довікллі.

Студентський проєкт «БІЗНЕС ЦЕНТР» м. Київ, вул. Новопирогівська, 8 — призер III Національного архітектурного конкурсу «STEEL FREEDOM — 2016»

КАФЕДРА ОСНОВ АРХІТЕКТУРИ

Кафедра основ архітектури посідає важливе місце в науково-педагогічному житті Інституту архітектури будівництва і туризму, оскільки надає студентам базові знання в галузі історії архітектури, дизайну архітектурного середовища, рисунку, живопису і скульптури, конструкцій будівель та споруд, технології будівництва, ландшафтного та графічного дизайну, інженерного обладнання будівель та благоустрою територій, дизайну інтер'єрів; і готує їх до виконання складних архітектурно-планувальних завдань на випусковій кафедрі архітектурного проектування. Кафедра була створена в 2009 р. у складі структурного підрозділу тодішнього факультету архітектури туристичних комплексів, який нещодавно одержав статус Інституту архітектури, будівництва і туризму. З часу заснування і до 2015 р. її очолював канд. техн. наук, проф. Я. В. Василюшин. Його наступницею стала канд. мист. О. Р. Новицька.

З 2016 р. обов'язки завідувача кафедри виконує канд. арх. Г. В. Лукомська. Закінчила Львівську політехніку за спеціальністю «Архітектура». Отримавши диплом магістра, вступила до аспірантури, де впродовж трьох років займалася науковою діяльністю. У 2015 р. захистила кандидатську дисертацію на тему «Формування архітектурно-планувальних вирішень водно-оздоровчих закладів» за спеціальністю «Архітектура будівель і споруд». Продовжує наукову діяльність, про що свідчать фахові публікації у міжнародних та всеукраїнських наукових конференціях. Особливу увагу приділяє архітектурі водно-оздоровчих закладів, пристосуванню цінної історичної забудови під нові актуальні функції.

На кафедрі працюють чотири кандидати наук зі спеціальностей «Архітектура», «Мистецтвознавство» і «Педагогіка»: канд. мист. О. Р. Новицька, канд. пед. наук. О. С. Волинська, канд. арх. І. М. Веркалець, канд. арх. Г. В. Лукомська; та четверо викладачів: Н. Г. Борсук, М. Г. Мелкомукова, О. В. Стисло, З. В. Обиночна.

**ЛУКОМСЬКА
Галина
Володимирівна**

*В. о. завідувача кафедри,
кандидат архітектури,
доцент*

Напрями наукової роботи кафедри охоплюють широкий спектр досліджень, зокрема таких як формування і розвиток теорії проектування рекреаційних закладів та освоєння рекреаційних територій, а також формування теорії становлення українського народного мистецтва. За роки свого існування кафедра успішно займалася популяризацією архітектурних спеціальностей на теренах міста та області шляхом проведення тематичних виставок, конференцій, практикумів, ворк-шопів, проектних семінарів та конкурсів.

Наукова та педагогічна діяльність кафедри відбувається у співпраці із закордонними партнерами у галузі архітектури — Краківською, Люблінською та Вроцлавською політехніками. Крім основної освітньої діяльності за участю викладачів та студентів кафедра займається розробкою і реалізацією проектів з архітектури, дизайну архітектурного середовища та дизайну інтер'єрів, а також бере активну участь у налагодженні широкого кола міжнародних та всеукраїнських зв'язків для розвитку діяльності інституту та пропагування наукової освіти архітектора.

Під керівництвом викладацького колективу кафедри студенти-випускники досягають успішних навчально-наукових результатів, за що кожного року одержують нагороди та відзнаки Всеукраїнського огляду-конкурсу дипломних проектів архітекторів.

*Колектив кафедри: викл. М. Г. Мелкомукова, викл. З. В. Обиночна, пров. інж. Л. Є. Артим,
в. о. зав. каф., доц. Г. В. Лукомська, доц. І. М. Веркалець, доц. О. С. Волинська, викл. Н. Г. Борсук*

КАФЕДРА ТУРИЗМУ

Архипова Людмила Миколаївна — завідувач кафедри.

Народилася в 1969 р. у м. Шяуляй (Литва). Навчалася у Київському державному університеті імені Т. Г. Шевченка. В Івано-Франківському національному технічному університеті працює з 1995 р.

Сфера наукових інтересів Л. М. Архипової стосується підвищення рівня екологічної безпеки поверхневих природно-техногенних гідроекосистем, оцінки впливів на водне середовище промислових об'єктів, сталого розвитку туризму у Карпатському регіоні, ресурсів відновлюваних джерел енергії, їх екологічно безпечного впровадження тощо. За роки науково-педагогічної діяльності опублікувала понад 280 праць, серед яких 60 — методичного характеру, 220 — наукового. У доробку Л. М. Архипової: чотири підручники, п'ять навчальних посібників, шість монографій, п'ять патентів на корисні моделі, 11 наукометричних статей, зокрема в базі Scopus.

Упродовж останніх трьох років залучалася до роботи у складі трьох експертних комісій МОН України (проведення ліцензування й акредитації спеціальності «Туризм»), тричі брала участь в атестації наукових кадрів як офіційний опонент, член спеціалізованої вченої ради К 45.052.05 та спеціалізованої вченої ради Д 20.052.05.

Є членом редакційної колегії науково-технічного журналу університету «Екологічна безпека та збалансоване ресурсокористування», що входить до переліку фахових видань України.

Брала участь у міжнародних грантових проєктах, а саме: була експертом проєкту TACIS «Вдосконалення транскордонної системи збереження природи Верховини»; експертом програми ENPI CBC «Угорщина — Словаччина — Румунія — Україна» проєкту «RoUaSoil: Румунія — Україна: транскордонне співробітництво — управління забруднених ділянок із нафтопродуктами» (2007–2013); учасником проєкту TEMPUS «Вища інженерна освіта для екологічно сталого промислового розвитку (NETES)».

Кафедру туризму було створено в 2007 р. на базі кафедри природних ресурсів і туризму. Вона ввійшла до складу факультету архітектури туристичних комплексів як випускова зі спеціальності «Туризм».

Кафедру природних ресурсів і туризму у складі інженерно-екологічного факультету в 2003–2007 рр. очолював д-р техн. наук, проф. Я. О. Адаменко, 2007–2013 рр. — д-р техн. наук, проф. Я. М. Дрогомирецький. З червня 2013 р. кафедрою завідує д-р техн. наук, проф. Л. М. Архипова.

На кафедрі туризму працюють семеро штатних викладачів, п'ятеро з яких мають наукові ступені та вчені звання: канд. геол. наук, доц. Я. С. Коробейникова, канд. географ. наук, доц. А. І. Невенченко, канд. техн. наук, доц. О. В. Пендерецький, канд. географ.

**АРХИПОВА
Людмила Миколаївна**

*Завідувач кафедри,
доктор технічних наук,
професор*

наук, доц. О. В. Побігун. Окрім того, до складу кафедри входять двоє сумісників — кандидатів наук, основна діяльність яких пов'язана з туризмом. Всі викладачі виконують наукову роботу за держбюджетною тематикою, публікують статті у фахових виданнях, беруть участь у міжвишівських і науково-технічних конференціях, керують науковими роботами студентів.

Підготовка бакалаврів, спеціалістів та магістрів на кафедрі проводиться згідно з галузевими стандартами підготовки фахівців із туризму та дисциплін вільного вибору ВНЗ та студента. Значний обсяг підготовки складають дві іноземні мови, які студент вивчає протягом чотирьох років навчання. Третину підготовки

складають дисципліни економічного спрямування, решта — професійно-практичного.

Практична підготовка студентів відбувається як у лабораторіях кафедри, так і на туристичних підприємствах, з якими укладаються договори. Щоліта студенти декілька тижнів отримують навички на навчальній, польовій та виробничій практиках. В альтернативі — закордонне стажування за фахом. Студенти спеціальності «Туризм» реалізують програми «Animafest Experience» в Іспанії, на Канарських островах, «Mouzenidis Travel» — у Греції, «WORK & TRAVEL» — у США, «AISEC» — у Китаї тощо.

Кафедра співпрацює з компаніями-розробниками програмного забезпечення для туристичного бізнесу, зокрема «ОВЕРІЯ» та «ПАРУС». Студенти отримують практичні навички в роботі зі спеціалізованими комп'ютерними програмами для туристичного бізнесу, при успішному опануванні яких можна отримати сертифікат і рекомендації на роботу в туристичні фірми.

Двічі на рік кафедра організовує проведення інтелектуальної гри «Що? Де? Коли?» на туристичну тематику, яка збирає команди I–V курсів.

Увесь науково-педагогічний склад кафедри туризму постійно підвищує свою фахову кваліфікацію згідно з розробленим планом, затвердженим ректором університету. За останнє п'ятиріччя підвищення кваліфікації пройшли всі викладачі кафедри. Колектив науковців плідно працює над методичним забезпеченням навчального процесу.

Кафедра виконує фундаментальні та прикладні дослідження в галузі туризмознавства, реалізуючи наступні наукові напрями:

- розроблення методології окремих видів туризму, зокрема промислового туризму, екотуризму, геотуризму;
- розроблення методології забезпечення сталого розвитку туризму;
- оцінка впливів на навколишнє середовище туристичних комплексів;
- розроблення практичних заходів для вирішення екологічних проблем туристичних комплексів;

Колектив кафедри. Зліва направо: асп. Ю. І. Юрас, асп. В. І. Гринюк, ст. викл. Г. Є. Долгопола, асп. С. К. Назаренко, асист. С. В. Качала, зав. каф., проф. Л. М. Архипова, доц. О. В. Пендерецький, доц. Я. С. Коробейнікова, зав. лабораторій О. В. Матвійчук, інж. Н. І. Валігунда-Луцан, доц. О. В. Побігун

– оцінка туристичного потенціалу Івано-Франківської області.

Упродовж 2013–2014 н. р. на кафедрі виконувався госпдоговір на НДР «Проведення комплексного екологічного моніторингу за станом природно-техногенної безпеки Пробійнівської малої ГЕС № 2», у 2014 р. — госпдоговір «Наукова еколого-експертна оцінка проєктів малих гідроелектростанцій на р. Білий Черемош у с. Голошина».

Протягом останніх 12 років співробітники кафедри були виконавцями численних госпдоговірних робіт із оцінки впливів на навколишнє середовище проєктів готельно-туристичних гірськолижних комплексів «Буковель», «Бистриця», «Чорногора», «Яремче»; «Проєкту малої гідроелектростанції на р. Прут у с. Ворохта»; «Проєкту повітряної лінії електропередач ПЛ 110 кВ для зовнішнього електропостачання курорту «Буковель»; «Проєкту автомобільної дороги Яблуниця-Буковель»; «Проєкту тимчасових очисних споруд (до 100 м³/добу) побутових стічних вод готельно-туристичного комплексу «Буковель»; «Наукової еколого-експертної оцінки проєктів малих гідроелектростанцій на р. Дземброня та на р. Пробійна» тощо.

Останні три роки кафедра виконувала держбюджетні науково-дослідні теми «Оцінка туристичного потенціалу Івано-Франківської області» та «Наукові засади сталого розвитку туризму Карпатського регіону». Крім того, з 2015 р. завідувач кафедри — відповідальний виконавець держбюджетної теми з фінансуванням МОН України Д-5-15-Ф «Методологія екологічно безпечного використання відновлюваних джерел енергії у сталому туристично-рекреаційному розвитку Карпатського регіону». В 2016 р. вийшла колективна монографія, рекомендована

Вченою радою ІФНТУНГ, — «Стратегічна оцінка використання відновлюваних джерел енергії у сталому туристично-рекреаційному розвитку Карпатського регіону», співавторами якої є троє викладачів кафедри.

Концепція розвитку кафедри передбачає розширення й поглиблення наукових досліджень співробітниками кафедри щодо сталого розвитку туризму у Карпатському регіоні із залученням магістрантів й аспірантів; підготовку навчальних посібників з професійно-орієнтованих дисциплін; підвищення якості навчального процесу на стаціонарній та заочній формах навчання на всіх ОКР спеціальності «Туризм».

В етнографічній лабораторії кафедри